

ליל שבת קודש פרשת שמות ה'תשס"ב

בליל שבת קודש בסעודה ראשונה דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קנ"ד המדבר ממדת היראה, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, דע, פי יש יראות נפולות וכל היסורין והדינים שיש לאדם, כלם הם מהיראות הנפולות שנפלו לתוך זה הדבר שהוא מתפחד ויש לו יסורין ממנו, והם בחי' (שבת ע"ז): חמש אימות אימת חלש על הגבור, שאף שהוא נגד הטבע, שהגבור יפחד מהחלש, אך שהוא מחמת היראה העליונה שנפלה ונתלבשה באלו הדברים, ועל פן הם במספר חמש, פנגד חמש גבורות, שהם חמש אותיות מנצפ"ך כפולים, וצריך להעלות היראות הנפולות, לשרשם למקומם, ומקום היראה היא בלב, כמו שפרש רש"י: דבר המסור ללב של אדם נאמר בו "ויראת" (קדושים יט), והיראה צריכה להיות עם דעת, פי בלא דעת נאמר (איוב ד): "הלא יראתך פסלתך" והדעת צריך להיות בלב, פי גם עכו"ם יש לו דעת, אך הוא בלא לב, אך עיקר הדעת פשה הוא בלב, כמו שכתוב (דברים ד): "וידעת היום והשבות אל לבבך", כמו שכתוב (שם כ"ט): "ולא נתן לכם לב לדעת" דיקא, וכשמחבר הדעת שבלב עם היראה ששרשה ומקומה בלב, אזי נאמר (משלי ב): "אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא": והנה פתיב (שם כ"ט): "מלך במשפט יעמיד ארץ", הינו על-ידי משפט מעמיד ומעלה היראה, שהיא בחינת ארץ, כמו שכתוב (תהלים ע"ו): "ארץ יראה", ומשפט, הוא מה שהאדם שופט ודן עצמו על כל דבר ודבר שעושה, טרם שידנינו אותו למעלה, ועל-ידי מה שהוא בעצמו שופט את עצמו נצול מדין שלמעלה, פי 'פשיש דין למטה אין דין למעלה' (מדרש רבה שופטים פרשה ה') וכיון שאין עליו דין אין צריכה היראה לפל ולהתלבש למטה, ואין צריך לירא משום דבר, ואין לו רק יראה העליונה, יראת הרוממות, עד כאן לשון רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מגלה לנו כאן סוד נפלא בענין היראה ואך אדם יכול לזכות ליראת שמים אמיתי, לירא וליפחד ממנו יתברך לבר, ולא מפני שום בריה שבעולם, והענין הוא, כי הנה יש יראות נפולות, היינו יראות המתלכשים בעניני עולם הזה המייראים ומפחידים את האדם, שבאמת לאמיתו אין בהם שום ממש כלל, כי הלא אין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ואי אפשר

לשום בריה להזיק ולהרע לחבירו בלתי רשותו יתברך, אבל מחמת שמדת היראה נפלה ונתקטנה אצל האדם, ושכח שאין לו להתיירא רק ממנו יתברך לבד, לכן מתיירא מדברים אלו, ונקראים יראות הנפולות, כי הם באים מחמת שמדת היראה נפלה אצלו, ונתלכשה בדברים אלו, ורוצים מן השמים לעורר אותו למדת היראה, להזכיר אותו שאין לו להתיירא רק ממנו יתברך לבד, לכן הם מתלכשים בדברים אלו, ואף שהוא נגד הטבע ממש, כי הוא יותר גיבור ממה שהוא מפחד ממנו, אף על פי כן נפלה וירדה מדת היראה אצלו, עד שהוא מפחד גם מאלה, וכמו שמובא הגמרא (שבת ע"ז:) שיש חמש אימות של חלש על גיבור, אימת מפגיע על ארי, אימת יתוש על פיל, אימת סממית על העקרב וכו', אף שהוא נגד הטבע, כי למה יפחד ארי שהוא מלך החיות, ממפגיע, שהיא חיה קטנה, אבל המפגיע מוציאה קול גדול עד שהארי מפחד ממנה, וכן פיל שהוא פי מליון גדול מיתוש, אבל היתוש נכנס לו בחוטמו ומפחיד אותו מאד, וכן סממית נכנס באוזן העקרב ומפחיד אותו, הרי שעל פי הטבע לא היה דברים אלו יכולים להפחיד כלל, אבל מחמת שנתלכשה בהם מדת היראה, לכן יש להם כח להפחיד, וכן הוא אצל האדם שכשנפלה מדת היראה אצלו, יש כח בכל דבר להפחיד אותו, ומן השמים רוצים לעורר אותו ליראת ה' טהורה, שיירא ויתפחד ממנו יתברך לבד.

והנה רביז"ל מגלה לנו סוד גמרא הנ"ל, למה יש דייקא "חמש" אימות של חלש על גבור, כי הם כנגד החמשה גבורות שהם החמש אותיות מנצפ"ך כפולים שמהם מדת הגבורה וכו', והענין בזה, כי הנה יש כ"ז אותיות בסדר האל"ף בי"ת, כ"ב אותיות פשוטות מאלף עד תיו, וחמש אותיות כפולות שהם מנצפ"ך הבאים רק בסופי תיבות, והאותיות הפשוטות מרמזים על מדת החסד, כי הם הולכים ומתפשטים עד הסוף, ואין להם גבול וצמצום, כי כל זמן שאין אות סופית, יכולים להוסיף עליהם עד אין סוף, וכמדת החסד שהולכת ומתפשטת, אבל אותיות הכפולות מנצפ"ך מרמזים על מדת הגבורה, כי מיד שיש אות סופית, הרי נגמר התיבה ואי אפשר להתפשט יותר, שזהו מדת הדין והגבורה שהוא צמצום וגבול, כי כל תכלית מדת הדין והגבורה לצמצם האדם ולעורר אותו ליראת שמים, שירא ויפחד רק ממנו יתברך לבד, ויכיר איך שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, ומיד שאדם בא להכרה זאת, הרי מתבטל הדין והגבורה לגמרי ונמתק בשרשה, כי מכיר שבאמת הכל חסד ורחמים ממנו יתברך, לקרב את האדם לעבודתו, ולכן יש דייקא "חמש" אימות של חלש על הגיבור, כי הם נגד חמש גבורות אלו, שכולם באים לעורר את האדם ליראת שמים אמיתית, ולהכיר שאין שום מציאות בלעדו יתברך כלל.

והנה עיקר היראה היא בלב, כי היראה צריך להיות עם דעת, ובלי דעת נאמר (איוב ד) הלא יראתך כסלתך, שהיא רק כסילות, וכמו שרואים שלפעמים אדם מפחד משום דבר כלל, כגון שבא אדם ונותן צעקה מאחוריו, והוא קופץ מרוב פחד ויראה, או שנמצא במקום חשוך, ומפחד להיות שם לבד, וזה נקרא יראה בלי דעת, כי אינו יודע ממה הוא ירא, והעיקר לחבר היראה אל הלב, שידע היטיב ממה הוא מפחד, היינו מהדרת גאונו יתברך, וזה נקרא דעת, וכמו שכתוב (דברים ד) אתה הראת לדעת כי הוי"ה הוא האלקים אין עוד מלבדו, ואז כשיש לו דעת הוא מעלה יראת ה' טהורה, ונתקיים אצלו (משלי ב) אז תבין יראת ה' ודעת אלקים תמצא, שמבין שאין לו להתיירא ולפחד רק ממנו יתברך לבד, ונתבטלים כל היראות הנפולות לגמרי.

והנה לבא אל הדעת והיראה הזאת, צריכין לשפוט ולדון את עצמו תמיד בכל מה שעושה, אם הוא נכון או לא, ועל ידי זה הוא ניצול מן הדין והמשפט שלמעלה, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (תנחומא שופטים ס"ד ד) כשיש דין למטה אין דין למעלה, שזהו מעלת ההתבודדות שלימד אותנו רביז"ל, לייחד לעצמו מקום פנוי שאין שם בני אדם, ולפרש כל שיחתו לפניו יתברך בתמימות ובפשיטות גמורה, כאשר ידבר איש אל רעהו והבן אל אביו, כי כשאדם מפרש שיחתו לפניו יתברך, ודן את עצמו בכל מה שהוא עושה אם נכון או לא, בזה ממתיק מעל עצמו כל מיני דינים וגבורות, וממשיך על עצמו רחמים וחסדים, כי זה חלק מן התפילה וההתבודדות, שיתבונן היטיב על כל מה שעושה, ויתוודה לפניו יתברך על כל מה שלא עשה כהוגן, ויבקש מחילתו ועזרתו יתברך, שמכאן ולהבא יזכה לעשות רצונו יתברך באמת, וכשאדם עוסק תמיד בדין ומשפט זה, הוא ממתיק מעל עצמו כל מיני דינים ומשפטים מלמעלה, וממשיך על עצמו חסדים ורחמים, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את גזירת פרעה שגזר ואמר (שמות א') כל הבן היילוד היאורה תשליכוהו וכל הבת תחיון, אבל המילדות לא חשו לדברי פרעה, ותיראן המילדות את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיון את הילדים וגו', וכן ויהי כי יראו המילדות את האלהים ויעש להם בתים, והנה יש להבין למה מתייחס הכתוב דייקא את מדת היראה אל המילדות, יותר ממדות אחרות, ואיך זה קשור לביטול גזירת פרעה? אבל על פי דברי רביז"ל הנ"ל מובן הענין מאד, כי הנה פרעה הוא מקור הדינים והגבורות, כי הוא פ"ה ר"ע, היינו שמדבר דיבורים רעים ואסורים, שממנו באים כל הקטרוגים והניסיונות, בבחינת

(תהלים קמ"ח) רוח סערה עושה דברו, שהדיבור רע עושה כל הרוח סערה שעובר על האדם (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ח), ועיקר התחכמותו של פרעה להתגבר מדת הדין והגבורה בעולם, ולהפחיד נשמות ישראל עם יראות הנפולות, שלכן גזר עליהם גזירות רעות, שיפחדו ממנו, וישכחו יראת אלהים חס ושלום, ועיקר גזירתו היה על הזכרים דייקא, כי זכר מרמז על מדת החסד, שהוא המשפיע, כי זכר יכול להוליד הרבה בלי סוף, מה שאין כן נקיבה מרמזת על מדת הגבורה, כי היא המקבלת, ואינה מולידה רק כפי שמשפיעים לה, ופרעה רצה לבטל כח הזכרים שהוא מדת החסד וההמתקה, ושישאר רק מדת הדין והצמצום בעולם, שהם היראות הנפולות, ויפחדו נשמות ישראל רק ממנו, אבל המילדות היתה להם יראת שמים אמיתית, וכמו שכתוב (שמות א') ותיראן המילדות את האלהים, והם העלו מדת היראה לשרשה, היינו אל הדעת, לירא ולפחד רק ממנו יתברך לבד, ולכן ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים, היינו שלא התפעלו מן הדיבורים הפגומים של פרעה מלך מצרים, שהוא פ"ה ר"ע המולך במצרים שהוא מיצר ים החכמה, ואדרבה ותחיין את הילדים, שהכניסו חיות והתעוררות בהזכרים, שזיכו ליראת שמים טהורה, ויעסקו בתפילה ובהתבודדות, וימתיקו את הדינים והגבורות מעליהם לגמרי, ולכן וירב העם ויעצמו מאד, שנתרבו החסדים והרחמים, ובשכר ויהי כי יראו המילדות אתה אלהים, שהיתה להם יראת אלהים אמיתית, ויעש להם בתים, היינו בתי כהונה ובתי מלכות, שמהם תצא יראה לכל העולם כולו, ובית הוא בחינת יראה, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (שבת ל"א:): חבל על דלית ליה דרתא ותרעא לדרתא עביד [חבל על מי שאין לו בית ועושה פתח לבית] היינו על מי שיש בו תורה ואין בו יראת שמים, ולכן אשרי אדם שמכניס בלבו יראת אלהים טהורה, ועוסק תמיד בתפילה והתבודדות לשפוט עצמו על כל מעשיו, כי אז ימתיק כל הדינים לגמרי ויהפוך אותם לרחמים וחסדים, והשם יתברך יזכינו להגיע אל כל זה ולראות בישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

בוקר שבת קודש פרשת שמות ה'תשס"ב

בשבת קודש בבוקר, בעת קידושא רבא דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד בסיפורי מעשיות של רביז"ל במעשה י"ב מבעל תפילה דף ת' עיין שם.

ונתישבו אלו השלוחים: למה להם לילך אל האלקות הנ"ל, דהיינו אל המדינה שהיו עשירים מפלגים מאד, שהם אצלם פלם אלקות פנ"ל, פי הלוא אצל זה האיש בודאי יוכלו לקבל ישועה, פי הלוא זה האיש הוא אלוך גדול על פלם (לפי דעתם הרעה הנ"ל), מאחר שיש לו עשירות עצום ומפלג פזה (כפלי כפלים יותר מפלם), על-פן בקשו מזה האיש שילך עמם למדינתם, ונתרצה להם והלך עמם, ובא למדינתם, והיה אצל בני המדינה שמחה גדולה שמצאו אלוך פזה, פי היו בטוחים שעל-ידו יהיה להם תשועה בודאי, מאחר שהוא אלוך פזה (לפי דעתם), פי יש לו עשירות עצום פזה וצוה זה האיש (שהוא הממנה של המלך הנ"ל), שקבלו אותו בני המדינה הזאת (לאלוך), שקדם שיהיה סדר מתקן ונכון במדינה לא יקריבו קרבנות פלל (פי באמת זה הממנה של המלך היה צדיק גדול, פי היה מאנשי המלך הנ"ל שהיו פלם צדיקים גדולים מאד, ובודאי היה ממאס מאד בכל המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה, אך עדין לא היה יכול להשיב אותם מדרך הרעה, אך צוה לעת-עתה שעל-פל-פנים לא יקריבו קרבנות).

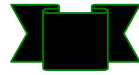
פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל ממשך לספר, ונתישבו אלו השלוחים: למה להם לילך אל האלקות הנ"ל, דהיינו אל המדינה שהיו עשירים מופלגים מאד, שהם אצלם פלם אלקות פנ"ל, פי הלוא אצל זה האיש בודאי יוכלו לקבל ישועה, פי הלוא זה האיש הוא אלוך גדול על פלם (לפי דעתם הרעה הנ"ל), מאחר שיש לו עשירות עצום ומפלג פזה (כפלי כפלים יותר מפלם), על-פן בקשו מזה האיש שילך עמם למדינתם, ונתרצה להם והלך עמם, כי יכולים להטעות בני אדם מאד, ומיד שמוצאים איזה בן אדם שיש לו כסף וכבוד, מוכנים לילך אחריו באמונה עוורת שיוושעו על ידו, ולבסוף לא יהיה להם כלום, ואפילו אצל רב ומנהיג שכיח הטעות הזה, שעושים מן הרב ומנהיג אליל ומציאות, והולכים אחריו באמונה עיוורת, ולבסוף מאומה לא ישאו בעמלם, כי רואה אצל

הרב איזה דבר שלא נראה בעיניו, ועוזב אותו לגמרי, וכבר אמר רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' רנ"ה) כשהאדם מאמין בהצדיק בלי שום דעת אפשר לו ליפול מהאמונה, כי מאמונה לבד אפשר ליפול, אבל אם יש לו גם דעת, שמבין גם בהדעת, אזי אי אפשר לו ליפול, עיין שם, ולכאורה צריכין להבין, איך אמונה ודעת, מתאימים ביחד, הלא אם מאמין אין בזה דעת, ואם יש בזה דעת אינו אמונה? אבל התירוץ הוא שצריכין לדעת איך להתנהג עם האמונה, כי להאמין באיזה רב ומנהיג באמונה עיוורת, לרוץ אחריו ולעשות ממנו אליל ומציאות, אין זה שום תכלית כלל, כי לבסוף יראה דברים שאי אפשר להבינם כלל, ואז יתרחק לגמרי, וכמו שרואים בפרשת שמות, שהוצרך משה לברוח מפני פרעה וללכת למדין, ולכאורה יפלא למה ברח משה מלפניו ולא הרג אותו בשם המפורש כאשר הרג את המצרי? אלא כך האיר הקדוש ברוך הוא בדעתו, שצריך לברוח משם, וכמו שאומר רביז"ל (ספר המדות אות פחד חלק ב' סי' ג') מי שבורח מן הצרה הוא פיקח, ואין על דרכי הצדיקים שום קושיות כלל, וכשמאמינים בצדיק עם דעת, אזי יודעים מתי צריכין לרוץ אחר הצדיק ומתי לא, כי לא בכל פעם ובכל מקום יכולים לרוץ אחר הרבי, ולא כמו אלו שחושבים שהתקרבות אל הצדיק פירושו שהרכב שלו יסע מיד אחרי הרכב של הצדיק, ולעשות כן בכל מחיר, אפילו שמביאו לידי סכנה רחמנא ליצילן, הלא אין טפשות גדולה מזו, ולכן צריכין לצרף הדעת אל האמונה, לדעת איך להאמין בהצדיק ואיך ללכת אחריו, ואז אף פעם לא יפול.

ובא למדינתם, והיה אצל בני המדינה שמחה גדולה שמצאו אלוק פזה, פי היו בטוחים שעל-ידו יהיה להם תשועה בודאי, מאחר שהוא אלוק פזה (לפי דעתם), פי יש לו עשירות עצום פזה, כי זהו גם טעות הרבה בני אדם שעושים ישות ומציאות מן העשיר, ומושיבים אותו למעלה, ונותנים לו כל מיני כבוד והדר, אף על פי שהוא שוטה ממש, ולהיפוך, חכם וגאון גדול שהוא עני ואביון, אין מסתכלים עליו כלל ומזלזלים בו מאד, בבחינת (קהלת ט') וחכמת המסכן בזויה, ומי שיש בו דעת דקדושה יודע היטיב שאין בהממון שום חשיבות כלל, אדרבה, כל העשירים כמעט כולם משוגעים ממש (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ס"ד), ולא תקבל על ידם שום תשועה כלל, וכמו שכתוב (תהלים ט') שוא תשועת אדם, ולכן אשרי מי שיש לו שכל ובורח מיד להקדוש ברוך הוא ומבקש ממנו יתברך כל מה שהוא צריך ברוחניות ובגשמיות.

וצוה זה האיש (שהוא הממנה של המלך הנ"ל), שקבלו אותו בני המדינה הזאת (לאלוק), שקדם שיהיה סדר מתקן ונכון במדינה לא יקריבו קרבנות

פלל (פי באמת זה הממנה של המלך היה צדיק גדול, פי היה מאנשי המלך הנ"ל שהיו פלם צדיקים גדולים מאד, ובודאי היה ממאס מאד בכל המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה, אך עדין לא היה יכול להשיב אותם מדרך הרעה, אך צוה לעת-עתה שעל-פל-פנים לא יקריבו קרבנות) כי בני אדם השקועים בתאוות ממון, מוכנים להקריב איזה עני ואביון לקרבן ממש, כי העני נחשב בעיניהם כמו בהמה וחיה ואין לו חשיבות כלל, מה שאין כן הצדיקים הדביקים באור פנים דקדושה, ויודעים שאין בהמון שום חשיבות כלל, הם יודעים איך להוציא בני אדם מתאוותם המדומות, ולהכניס בהם דעת דקדושה לעבוד את השם יתברך באמת, והשם יתברך יזכינו לנקות עצמינו מכל שמץ של תאוות ממון, ולהיות דבוקים וקשורים בו יתברך בדביקות אמיתית מעתה ועד עולם אמן ואמן.

סעודה שלישית פרשת שמות ה'תשס"ב

בסעודה שלישית סעודת רעווא דרעווין דיבר מוהרא"ש נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ו המדבר מתיקון הברית ולהבין דברי הצדיק, עיין שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, רביז"ל אומר, (מוהרא"ש נ"י חזר בקיצור על כמה נקודות שתורה זו של רביז"ל), פל נפש מיישראל הוא משרש בשבעים נפש של בית יעקב, ושבעים נפש של בית יעקב, משרשים בשבעים פנים של תורה, וזה לעמת זה עשה האלקים, שפנגד שבעים נפש של בית יעקב, הם שבעים לשון, שפל לשון ולשון יש לה מדה רעה בפני עצמה, מה שאין בחברתה, ומחמת המדות האלו הם מרחקים משבעים פנים של תורה, וכשהנפש של בית יעקב באה בגלות תחת יד שבעים לשונות, הינו במדותיהם הרעים, אזי היא ראמת שבעין קלין, פיולדת שקדם הלדה היא צועקת שבעין קלין (זהו פינהס רמ"ט:), פנגד שבעין תבין שבמזמור "יענך", שבלא זה אי אפשר לה לילד: וזהו פלל שפל נפש מיישראל קדם שיש לה התגלות בתורה ובעבודה, אזי מנסין ומצרפים את הנפש, בגלות של שבעים לשון, הינו בתאוותיהן, וכשהיא באה במדותיהן בגלות, אזי היא ראמת שבעין קלין, פי התגלות

היא בחינת לדה, פי קדם התגלות של תורה, אזי היא בבחינת עפור שהתורה היא נעלם ממנו, פעצמים בבטן המלאה (קהלת יא דברים ל"א): "ואנכי הסתר אסתיר", הינו בגלות במדות הרעות של שבעים לשון פי הקלפה קדמה לפרי, ומי שרוצה לאכל הפרי, צריך לשבר מקדם הקלפה לכן קדם ההתגלות, מכרח הנפש לבוא בגלות, הינו במדותיהם, פדי לשפרם, ולבוא אחר-פך להתגלות, ודע שפללות של שבעים לשון של מדותיהן הרעות הללו, היא תאות נאוף, והוא תקון הפללי, מי שמשבר התאווה הזאת, אזי בקל יכול לשבר כל התאוות וכו', לפיכך פשקורין פסוק ראשון של קריאת-שמע, צריך להעצים את עיניו וכו', פי תקון של הרהורי זנות שבא לאדם, שיאמר 'שמע' ו'ברוך שם וכו', דזה הוא פלל גדול, שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפס בדבורו של הצדיק, אם לא שתקן תחלה אות ברית קדש פראוי, ואזי יכול להבין ולתפס דבורו של הצדיק, עיין שם כל זה בדברי רביז"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה כל אחד ואחד מישראל יש לו נשמה קדושה וטהורה הבאה מרום גבהי מרומים, שהיא מושרשת בתורה הקדושה, כי נשמה מישראל היא חלק אלוק ממעל ממש, ואורייתא וקודשא בריך הוא חד, ולכן כל נשמה מושרשת בתורה הקדושה, ומחמת זה יש שבעים נפש של בית יעקב דייקא, שהם שרשי נשמות ישראל, כי הם מכוונים כנגד שבעים פנים לתורה, שהם מושרשים שמה, ותכלית של כל איש ישראלי הוא למצוא את שורשו בתורה, ולחזור אל קדושת נשמתו הגנוזה בתוך התורה הקדושה, אבל זה לעומת זה עשה האלקים, שיש שבעים אומות, שכל אומה ואומה יש לה המדה מגונה שלה, וכל אחד מישראל לפני שזוכה להתגלות התורה, צריך ללכת בגלות תחת המדות רעות של השבעים אומות, ולהתגבר עליהם, ועל ידי זה שובר את הקליפה השורה על הפרי, ומגיע אל פנימיות התורה, ובלי זה אי אפשר להגיע אליה כלל, כמו מי שרוצה לאכול פרי, הוא מוכרח מקודם להוריד את הקליפה ואחר כך לאכול את הפרי, כמו כן מי שרוצה לזכות להתגלות התורה שבשורש נשמתו, מוכרח מקודם ללכת בגלות תחת המדות רעות של השבעים אומות, היינו שהמדות רעות שלהם מתגברים עליו, והוא צריך לצעוק ע' קלין אליו יתברך שיציל אותו מהם, ועל ידי זה יזכה להתגלות התורה, כי צעקות קולות אלו הם כדוגמת צעקת היולדת, שצועקת ע' קלין לפני הלידה, וכן הוא אצל כל אדם שלפני שזוכה להוליד המוחין שלו, ולבא להתגלות התורה הוא מוכרח לצעוק להשם יתברך ע' קלין, וקולות אלו מזככין את מוחו עד שזוכה למצוא קדושת נשמתו והתורה השייך אליה.

ואמר מוהרא"ש נ"י, כי זה צריך כל אחד ואחד לדעת, ששום צדיק לא נולד צדיק גמור ובקי בתורה הקדושה, רק כל צדיק וצדיק עבד ייגע וטרח ימים ושנים בעבודת השם יתברך עד שזכה למה שזכה, כי מקודם התגברו עליו כל המדות רעות של כל השבעים אומות, ובא בגלות מר תחתיים, אבל ערך מלחמה נגדם, ועמד בניסיונות קשים ומרים עד שזיכך וקידש את עצמו, ולכן כשאדם רואה שמתגברים עליו המדות רעות והתאוות רעות, אין לו ליפול בדעתו כלל, רק לדעת שבוודאי גנוזה בתוך נשמתו קדושות גבוהות, ותורה הרבה, ועל ידי שיעמוד חזק על עמדו, ויתגבר על מדותיו ותאוותיו הרעות, יזכה לאור גדול ונורא מאד.

ומגלה לנו רביז"ל, שכלליות כל התאוות של השבעים אומות הוא תאוות ניאוף, והוא תיקון הכללי, מי שמשבר תאוות זאת בקל לשבור שאר כל התאוות, כי אף על פי שכל אומה ואומה משוקעת בתאוות מיוחדת, אבל בכלליות, כולן נתפסים בתאוות זו, ולכן מי שמתגבר ומשבר תאוות זו, בקל לו לשבור כל התאוות האחרות, ועיקר שבירתה הוא על ידי אמירת קריאת שמע וברוך שם כבוד מלכותו, שהיא גילוי האמונה הקדושה, ובעצימת עינים דייקא, כי על ידי שקורא קריאת שמע במסירת נפש, ועוצם את ה"עין" שלו מחיזו דהאי עלמא, על ידי זה מפריש את נשמתו מהתאוות של ה"עין" (שבעים) אומות, וכולל נשמתו בתוך השנים עשר שבטי יה, שהם כנגד השנים עשר תיבות שבשמע ישראל וברוך שם, ומבטל מעל עצמו הרהורים אלו.

ואומר רביז"ל במשך תורה זו, שזה כלל גדול, שאי אפשר לשום אדם להשיג ולתפוס בדיבורו של הצדיק אם לא שתיקן תחלה אות ברית קודש כראוי, ואזי יכול להבין ולתפוס בדברי הצדיק, כי מלפני שאדם זוכה לזכך את מוחו כראוי, הרי הוא שרוי בכח המדמה, שמתגברים עליו כל מיני דמיונות של שוא ושקר, הכולל גם מחשבות זרות והרהורים רעים של ניאוף רחמנא ליצלן הבאים מכח המדמה, ועיקר עבודתו של אדם לשבור כח המדמה שלו, ולמצוא אלוקתו יתברך השוכן בקרבנו, ולימודים אלו מקבלים מפי הצדיק האמת שכבר זכה להתגבר על המדמה שלו, ולבא אל הדעת והשכל האמיתי, אבל אי אפשר לתפוס ולהבין בדברי הצדיק כי אם מי שתיקן אות ברית קודש מקודם, ואם כן נפל פותא בבירא, כי איך יזכה האדם לקבל לימודי הצדיק לשבור המדמה שלו, כשעדיין לא תיקן ברית קודש כראוי, ומאיפוא הוא ההתחלה? ומתרץ מוהרנ"ת ז"ל שהיסוד הוא האמונה, שכל זמן שיש לאדם אמונת חכמים, והוא מכיר שאף על פי שאצלו כח המדמה מתגבר מאד, אבל יש צדיקים שכבר שברו את כח המדמה שלהם, והגיעו אל השכל, על

ידי זה יכול לזכות להתקרב אליהם ולקבל מהם לימודם הנפלא, אבל אם האדם שקוע כל כך בדמיונות שלו, עד שנדמה לו שגם להצדיק יש דמיונות, אזי הוא בצרה גדולה, כי אין לו הפתח איפוא לצאת, ולא יקבל מן הצדיק כלל, ולכן עיקר עצת האדם הוא לכטל את דעתו לגמרי, ולא לשאול קושיות על הצדיקים, כי כמו שיש קושיות על השם יתברך ואי להבין דרכיו יתברך, כמו כן קשה קושיות על הצדיקים (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' נ"ב), וכשאדם מבטל את דעתו אל דעת הצדיק, ומקבל ממנו לימודיו האמיתיים, אזי יש לו כלי קיבול לקבל בתוכו האמונה הקדושה ולסתום את עיניו מן המדות רעות של הע' אומות, ולעלות ולהתדבק בשורש נשמתו הבאה מן התורה הקדושה, ולהתענג על נועם זיו השכינה, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי מצינו בפרשת השבוע את גלות ישראל תחת שיעבוד מצרים, עד שבא משה רבינו וראה בסלותם והציל אותם, וכמו שכתוב (שמות ב') ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלותם וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו, ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמנהו בחול, ויש לומר שמרומז בפסוקים אלו דברי רביז"ל הנ"ל, כי משה רבינו שהוא הצדיק האמת, התבונן בגלות ישראל תחת שיעבוד מצרים, שהוא כלליות הרע שכל השבעים אומות, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה פרשה מ"ז) כל הגלויות מכונים בשם מצרים על שם שמצירים לישראל, ועיקר הגלות הוא מה שבאים נשמות ישראל תחת מדותיהם ותאוותיהם הרעות, ובפרט במצרים שהיה אז הגרוע שבכל האומות ומלא כישוף וזוהמא (תנא דבי אליהו פרק ז'), ולכן כשיצא משה לראות בסבלותם, וירא איש מצרי מכה איש עברי מאחיו, היינו שראה תיכף ומיד שהמדות ותאוות רעות של המצרים, הוא מה שגורם לאחיו העברים כל צרותם, ולכן, ויפן כה וכה, ואיתא בתיקונים (תיקון כ"א) כ"ה וכ"ה מרמזים על קריאת שמע, כי יש כ"ה אותיות בשמע ישראל וכ"ה אותיות בברוך שם, וזהו כה וכה, שגילה משה רבינו את כח האמונה הקדושה שבפסוקי קריאת שמע וברוך שם כבוד מלכותו, ולקרוא אותם בעצימת עינים דייקא, בחינת וירא כי אין איש, כי באים להכיר איך שבאמת אין איש, ואין שום מציאות בלעדו יתברך כלל, וזהו א"יש' ראשי תיבות א"ין ש'ום י'אוש, כי כשיודעים שכל הגלות הוא מחמת מדותיהם הרעות של השבעים אומות, אזי יכולים להתגבר עליהם בכח הצדיקי אמת שמלמדים אותנו עצות טובות על כל דבר, וממילא כבר אין שום יאוש בעולם כלל, וכמו שצעק רביז"ל (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ח) געוואלד זיך איך נישט מייאש, קיין יאוש איז גאר נישט פארהאנדין (אהה, אל תתייאשו, אין שום

יאוש בעולם כלל), וזהו ויך את המצרי, שמכים ומבטלים את כל המצרים וצמצומים הבאים מאומות העולם, ויטמנהו בחול, ח'ו'ל' הוא ראשי תיבות ח'זק ו'יאמין ל'בך כמו שפירש הר"ר אפרים מפשעדבורז ז"ל (בעל מחבר ספר "עונג שבת"), כי כשזוכין להכות ולבטל התאוות רעות של האומות, אזי מקבלים התחזקות עצום להתקרב אל הצדיקי אמת שבדור, ולקבל מהם לימודם הנפלאה, והשם יתברך יזכינו להיות מקורבים אל צדיקים אמיתיים, ולצאת מכל גלותינו ברוחניות ובגשמיות, עדי נזכה לראות בגאולתן וישועתן של ישראל במהרה בימינו אמן ואמן.

